

ПРОБЛЕМА КЛАСИФІКАЦІЇ ІМЕННИКІВ ЗА ОЗНАКОЮ ЧИСЛА В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ

Тінкован О. С.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

У статті подано комплексний аналіз наявних класифікацій іменників за граматичною ознакою числа. Особливу увагу приділено проблемі первинного поділу іменників, систематизації критеріїв поділу та виділенням на їх основі загальним класам.

Ключові слова: клас іменників, числова ознака, критерій поділу, кінцевий зразок, змінювані та незмінювані іменники, раховані й нераховані іменники.

Тинкован Е. С. Проблема классификации существительных по признаку числа в современной англистике. Статья представляет собой комплексный анализ существующих классификаций существительных по грамматическому признаку числа. Особое внимание уделено проблеме первичного деления имен существительных, систематизации критериев деления и выделенным на их основе общим классам.

Ключевые слова: класс существительных, числовой признак, критерий деления, изменяемые и неизменяемые существительные, исчисляемые и неисчисляемые существительные.

Tinkovan O. S. The problem of the classification of nouns on the basis of number feature in modern English studies. The article presents a complex analysis of the existing classifications of nouns on the basis of the grammatical feature of number. A special attention is focused on the problems of the initial division of nouns, the systematization of division criteria and the singled out general classes of nouns.

Key words: class of nouns, number feature, division criterion, variable and invariable nouns, countable and uncountable nouns.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Поряд із функціонально-семантичною й когнітивною парадигмами, які зосереджені на розробленні категорії кількисності (квантитативності), у сучасній англійській продовжує існувати темно-структурна парадигма, яка зводить феномен кількисності в мові виключно до граматичної категорії числа. Традиційний підхід до визначення категорії числа бере свій початок від Діонісія Фракійського (II ст. до н. е.) та існує донині. Згідно з ним, категорія числа позначає кількість предметів чи понять і базується на протиставленні формально виражених граматичних значень однини та множини.

Незважаючи на багаторічну історію вивчення й накопичений теоретичний і практичний матеріал, велика кількість питань, що стосуються числа, до сих пір є невирішеними. Так, серед учених досі не існує єдиного погляду на поділ іменників за числовою ознакою. Відсутність єдиної класифікації іменників за ознакою числа унеможливило подальше вирішення таких важливих теоретичних проблем, як обсяг категорії числа, її функціонування в різних класах іменників, закономірності числової поведінки іменників, відношення між категорією числа та категорією рахованості тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над питанням поділу іменників за числовою ознакою працювали такі зарубіжні й вітчизняні мовознавці: Б. О. Ільїш (1971), І. Я. Блох (1983), Р. Квірк (1985), Н. О. Кобріна (1999), Р. Хадлстон (2002), А. Даунінг і Ф. Лок (2006), Л. М. Волкова (2009), Н. Г. Мінга-

зова (2012) та інші, однак сьогодні відсутній аналіз запропонованих ними концепцій.

Комплексний аналіз класифікацій іменників дасть змогу виділити загальноприйняті твердження, виявити найбільш суперечні питання, а також прогалини в окремих класифікаціях, на дослідження яких мають бути спрямовані зусилля майбутніх дослідників.

Мета статті полягає в детальному аналізі й зіставленні класифікацій іменників за числовою ознакою.

Завдання статті – 1) подати кількісний аналіз структури класифікацій; 2) подати якісний аналіз класифікацій, зокрема застосованих критеріїв поділу та виділених класів іменників; 3) визначити спільні тенденції в поділі іменників; 4) указати суперечливі місця в окремих класифікаціях; 5) окреслити перспективи подальших досліджень, виділити коло проблем, які потребують вирішення.

Матеріалом для аналізу слугували 15 кількісних класифікацій іменників, зібраних із теоретичних і практичних граматик сучасної англійської мови вітчизняних й зарубіжних авторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Попри те що всі класифікації відображають один і той самий аспект іменника – кількісний, усі вони навіть на поверховому, зоровому рівні аналізу виявляють значні відмінності. Так, глибина поділу в різних класифікаціях коливається від 2 до 4 рівнів, а ступінь розгалуженості – від 5 до 21 гілки. Кількість кінцевих зразків також демонструє значні розходження – від 5 до 15 кінцевих зразків. Розбіжності на поверховому рівні вимагають ретельного вивчення змістової частини класифікацій. Розпочнемо аналіз із визначальних складників будь-якої класифікації: родової одиниці (“genus summum”) і критеріїв поділу (“differentia”) [16, 282].

Так, **клас іменників** у всій його цілісності є родовою одиницею в 13 з 15 проаналізованих класифікацій. Це, зокрема, класифікації Р. Хадлстона et al. [12], Р. Квірка et al. [14], О. І. Смирницького [8], Б. О. Ільша [3], М. Я. Блоха [2], І. П. Крилової й О. М. Гордон [6] та інших. Однак у класифікаціях Т. О. Барабаш [1], А. Даунінг і Ф. Лока [11] "genus sumtum" є класом **загальних** іменників. Оскільки класифікації, що охоплюють лише клас загальних іменників, не дають повної картини числової поведінки іменників, ми зараховуємо їх до групи «вузьких».

Проаналізовані класифікації можна поділити на дві групи: логічно стрункі класифікації, які опираються лише на один критерій поділу в межах одного рівня, та логічно вразливі класифікації, які опираються одночасно на кілька критеріїв на тому чи іншому рівні, тим самим порушуючи важливу вимогу формальної логіки до побудови класифікацій. Логічно вразливими, як свідчить аналіз, є більшість проаналізованих класифікацій (13 із 15 класифікацій), тоді ж як до логічно струнких можна зарахувати лише класифікації Л. М. Волкової [15] і М. Я. Блоха [2].

Найбільш показовим, на нашу думку, є **перший рівень** класифікацій, оскільки виділені на ньому класи дають найбільш загальне уявлення про поділ іменників за ознакою «число», є основою для подальшого поділу на більш специфічні групи. Так, у 8 з проаналізованих 15 класифікацій на першому рівні застосовано одиничний критерій поділу, тоді як у 4 класифікаціях – два критерії, а в 3 – три критерії поділу. Розглянемо ці критерії й виділені за їх допомогою класи ("species") детальніше.

У більшості класифікацій із одиничним критерієм поділу на першому рівні (5 класифікацій із 8) застосовується суто **формальний** критерій, у решті (3 класифікації з 8) – **формально-семантичний** критерій. При цьому варто зазначити, що формальний аспект у більшості таких класифікацій розуміється однаково – як здатність/нездатність іменника змінюватися за формами числа.

Розпочнемо аналіз із класифікацій, до першого рівня яких застосовано суто формальний критерій. Це, зокрема, класифікація О. І. Смирницького, який ділить іменники на два класи: клас іменників, що можуть мати обидві числові форми, і клас іменників, що мають лише одну числову форму [8, 122]. Н. О. Кобріна виділяє ті самі класи, що й О. І. Смирницький, проте для їх назв використовує терміни «змінювані» та «незмінювані» іменники ("variable nouns" та "invariable nouns") [5, 135–140].

В. Л. Каушанська також виділяє два класи іменників, проте поряд із класом іменників із двома формами числа дослідниця виділяє клас іменників, що вживаються лише у формі множини [4, 135–140]. Із цього можна зробити висновок, що В. Л. Каушанська, приймаючи за основу множину, вважає форми числа нерівноцінними. У результаті цього велика група іменників, які вживаються лише у формі однини, залишається поза увагою, що дає нам підстави вважати класифікацію В. Л. Каушанської et al. «вузькою».

На відміну від В. Л. Каушанської, О. І. Смирницького та Н. О. Кобріної, І. П. Крилова й О. М. Гордон виділяють одразу три класи іменників на першому

рівні: іменники, що мають обидві форми числа, іменники, що вживаються лише в однині, іменники, що вживаються лише у множині [6, 131–132].

Принципово іншим трактуванням формального критерію вирізняється класифікація Дж. Ліча та Я. Свартвіка. Головним критерієм вони вважають не здатність/нездатність іменника змінюватися за формами числа, а **форму числа саму по собі**. Так, дослідники ділять іменники на клас іменників у формі однини ("singular nouns") і клас іменників у формі множини ("plural nouns") [13, 232]. Згідно з логікою такого підходу, один і той самий іменник, здатний змінюватися за формами числа, потрапляє в різних формах до різних класів. Оскільки загальноприйнятою в граматиці є думка, що число є словозмінною категорією, а числові форми – однією лексемою [8, 113–114], такий підхід порушує вимогу формальної логіки щодо відсутності перехресчувань різних класів на одному рівні класифікації.

Як бачимо, граматисти не мають єдиної думки щодо сутності формального критерію, який вони застосовують у своїх класифікаціях. Одні з них – їх більшість – розуміють його як здатність/нездатність іменника до варіювання форми, тоді ж як інші (Дж. Ліч і Я. Свартвік) розуміють під ним саму форму числа іменника – однину чи множину. Крім того, навіть під час застосування одного й того самого критерію – ми маємо на увазі здатність/нездатність іменника до варіювання форми – кількість виділених класів у дослідників відрізняється: вона коливається від 2 [4; 5; 8] до 3 класів [6]. При цьому спостерігається також нерівномірність значущості, яка надається певній формі числа: у класифікації В. Л. Каушанської форма множини є більш вагомою.

Перейдемо до аналізу класифікацій, на першому рівні яких застосовано **формально-семантичний критерій**. До цієї групи, зокрема, зараховуємо класифікацію Л. М. Черноватого, який виділяє класи «змінюваних» і «незмінюваних» іменників ("variable nouns" та "invariable nouns") на основі того самого **формального критерію**, що й попередні граматисти. Проте для позначення тих самих класів іменників лінгвіст додатково використовує терміни "count nouns" і "non-count nouns", що є свідченням паралельного застосування ще й **семантичного** критерію. Л. М. Черноватий не дає визначень термінам "count nouns" і "non-count nouns", а також не пояснює, якими семантичними рисами має володіти іменник-представник того чи іншого класу. Паралельне застосування термінів "variable/invariable" та "count/non-count" до одних і тих самих класів науковець обґрунтовує тільки тим, що нераховані іменники ("non-count nouns") мають лише одну форму, а отже, не змінюються за формами числа [9, 17–20]. Проте дещо далі Л. М. Черноватий наводить ще одну – узагальнену – таблицю, в якій включає до класу незмінюваних іменників ("invariable nouns") не лише цілу низку різних за формою іменників (власні іменники, іменники з однією формою числа, іменники із закінченням -s), а й субстантивовані прикметники [9, 23].

Формально-семантичний критерій на першому рівні знаходимо також у класифікації Т. О. Барабаш, проте, на відміну від попередніх авторів, дослід-

ниця застосовує його лише до загальних іменників, виділяючи такі їх класи: клас рахованих іменників і клас нерахованих іменників. При цьому дослідниця не дає жодного обґрунтування термінам «рахований/нерахований», не пояснює, які саме семантичні показники є підставою для зарахування іменника до того чи іншого класу, проте зазначає, що опозиція немаркованої однини та маркованої множини характерна лише для класу рахованих іменників [1, 17].

Дещо особібно, внаслідок своєї складності, завуальованості, стоїть у списку класифікацій із формально-семантичним критерієм класифікація М. Я. Блоха. У цій класифікації на першому рівні поділу застосовано критерій, який автор іменує «**квантитативна структура**» (“quantitative structure”) іменника. Під нею автор розуміє постійну категоріальну ознаку (“constant categorial feature”), яка характеризує загальні квантитативні характеристики слова й на пряму пов’язана зі змінною характеристикою «число». Ця «категоріальна ознака» слугує підставою для поділу іменників на класи «рахованих» (“countable”) та «нерахованих» (“uncountable”) [2, 59]. Такий підхід особливий тим, що в ньому зроблено спробу трактування традиційної граматичної категорії числа з позицій понятійної категорії квантитативності, включення граматичної категорії числа до останньої.

Продовжимо аналіз і розглянемо ті класифікації, на першому рівні яких застосовано **два критерії** поділу. Так, у 2 із 5 таких класифікацій критеріями поділу є **формальні й семантичні показники** іменників, при цьому деякі класи виділені за допомогою формального критерію, тоді як решта – за допомогою семантичного. До таких, зокрема, належать класифікації Б. О. Ільїша [3] та Н. Г. Мінгазової [7].

Б. О. Ільїш, так само як й О. І. Смирницький, використовує **формальний критерій** здатності/нездатності іменника змінюватись за формами числа та ділить іменники на 2 класи: клас іменників із двома формами числа і клас іменників з однією формою числа. Окрім того, паралельно застосовуючи до того самого рівня **семантичний критерій** способу позначення групи об’єктів як єдиного цілого або як окремих індивідуумів, учений додатково виділяє підкласи **збірних іменників** (“collective nouns”) і **множинних іменників** (“nouns of multitude”) [3, 37–40]. Н. Г. Мінгазова використовує ті самі критерії, що й Б. О. Ільїш, виділяючи ті самі класи, за винятком класу іменників, що мають лише одну форму. Замість нього, дослідниця виділяє два окремі класи: іменники, що мають лише форму однини, та іменники, що мають лише форму множини [7, 31]. Це, так само як і у випадку класифікації Б. О. Ільїша, є грубим порушенням законів формальної логіки і призводить до перехреснування різних класів, оскільки збірні та множинні іменники також мають одну або дві форми числа, а отже, входять до класів, виділених за допомогою формального показника.

Ще однією класифікацією подібного типу є класифікація Р. Квірка et al., на першому рівні якої застосовано критерії **форми й узгодження**, проте, на відміну від класифікацій Б. О. Ільїша та Н. Г. Мінгазової,

застосовано не вибірково, а **комбіновано**, для виділення кожного підкласу. Так, формальний критерій здатності/нездатності іменника мати обидві числові форми в комбінації з числовим показником узгоджуваного з іменником дієслова дає змогу поділити іменники на 3 класи: клас іменників, що змінюються за формами числа (“variable nouns”), клас іменників, що вживаються лише в однині (“singular invariable nouns”), і клас іменників, що вживаються лише в множині (“plural invariable nouns”) [14, 297–298].

Розглянемо останню класифікацію в цій групі. Класифікація Л. М. Волкової виділяється на фоні решти специфічними критеріями поділу, а саме способом вираження опозиції **розчленованості/нерозчленованості** (“discreteness/indiscreteness”), і **гомогенністю числових форм**. У результаті дослідниця виділяє три класи іменників: клас, у якому опозиція розчленованості/нерозчленованості виражається негомогенними числовими формами; клас, у яких ця опозиція виражається лексично та синтаксично (іменники з лише однією числовою формою); клас із гомогенними числовими формами, в яких ця опозиція також виражається лексично та синтаксично [15, 103–104].

На жаль, дослідниця не пояснює, що саме вона має на увазі під термінами «розчленованість/нерозчленованість». Із окремих тверджень ми можемо зробити висновок лише про те, що нерозчленованість прирівнюється до нерахованості [15, 103–104], що, у свою чергу, дає змогу припустити, що під розчленованістю мається на увазі рахованість, а отже, «розчленованість/нерозчленованість» можна вважати **семантичним критерієм**.

Перейдемо до розгляду класифікацій, на першому рівні яких застосовано **три критерії** поділу. До таких ми зараховуємо класифікації Р. Хадлстона et al., А. Даунінг і Ф. Лока, а також класифікацію, розроблену колективом авторів підручника “Collins COBUILD English Grammar”. Спільною характерною рисою цих класифікацій є **комплексний підхід до застосування критеріїв**.

Так, Р. Хадлстон і його колеги застосовують комбінацію **двох формальних і семантичного** критеріїв: наявність/відсутність в іменника обох числових форм, наявність/відсутність закінчення -s і числа семантика. На цій основі вчені виділяють 4 класи іменників: 1) іменники, що мають обидві числових форми (“nouns with both singular and plural forms”); 2) іменники із закінченням -s, які вживаються лише в множині (“plural-only nouns with -s ending”); 3) інші іменники, які вживаються лише в множині (“other plural-only nouns”); 4) іменники із закінченням -s, які вживаються лише в однині (“singular nouns with -s ending”) [12, 340–345].

Як бачимо, граматисти залишають поза увагою досить численну групу іменників, які вживаються лише в однині, але не мають закінчення -s, зокрема це іменники, що позначають нераховану субстанцію: *milk, steel*. Отже, маємо підстави вважати класифікацію Р. Хадлстона et al. «вузькою».

Лінгвісти А. Даунінг і Ф. Лок теж ураховують **формальний** критерій наявності/відсутності в іменника обох числових форм, а також беруть до уваги

синтаксичні показники: узгодження іменника з числовою формою дієслова та сполучуваність із певними займенниками. Застосовуючи всі три наведені критерії до класу **загальних іменників**, дослідники виділяють 2 класи: клас рахованих іменників ("count nouns") і клас нерахованих іменників ("non-count nouns") [11, 405–406]. Як уже було сказано, ця класифікація не охоплює групу власних іменників, що дає підстави вважати її «вузькою».

Останньою ми розглянемо класифікацію, розроблену колективом авторів підручника "Collins COBUILD English Grammar". Згідно з поясненнями авторів, поділ іменників на першому рівні опирається на **формальний** і **синтаксичні** критерії, зокрема такі як наявність/відсутність у іменника форми множини, потреба іменника в означальному слові ("determiner") та узгодження з числовою формою дієслова. Застосовуючи ці критерії до класу іменників, дослідники виділяють **шість класів**, або, як їх називають самі автори, «типів» ("types") іменників, серед яких – раховані/нераховані іменники ("countable/uncountable nouns"), одинні/множинні іменники ("singular/plural nouns"), збірні іменники ("collective nouns") і власні назви ("proper nouns") [10, 28–29]. Однак коментарі в узагальненій таблиці не дають чіткого уявлення про механізм виділення певних підкласів і видову різницю ("differentia specifica") між ними. Так, для класу збірних іменників зазначено, що вони потребують дієслова в числовій формі однини або множини, що фактично стосується будь-якого іншого класу іменників, а тому ця ознака не може розглядатися як "differentia specifica". Отже, ця класифікація, як бачимо, теж не позбавлена певних недоліків.

Отже, вже перший рівень відібраних для аналізу класифікацій свідчить про повну відсутність однаковості серед лінгвістів у підході до поділу іменників за ознакою числа. Аналіз подальшого поділу на більш глибоких рівнях (починаючи з 2-го) демонструє ще глибші розходження. Розглянемо загальні тенденції та зосередимось на аналізі кінцевих зразків ("infima species").

Розпочнемо аналіз із тих класифікацій, на першому рівні яких застосовано формальний критерій здатності/нездатності іменника до варіювання форм (як самостійно, так і в комплексі з іншими критеріями), оскільки він є найбільш поширеним: застосований у 11 класифікаціях із 15 проаналізованих. Для більшості таких класифікацій характерним є виділення як "infima species" класу іменників, здатних змінюватися за формами числа [7], оскільки поділ для цього класу вичерпується вже на першому рівні. Винятками є класифікації О. І. Смирницького [8] і Б. О. Ільїша [3], Л. М. Черноватого et al. [9] і Р. Квірка et al. [14], автори яких вважають за потрібне продовжити поділ цього класу на другому рівні. Для класу іменників, у яких відсутня здатність змінюватися за формами числа, характерним є виділення таких кінцевих зразків, як абстрактні поняття, речовини ("substances") або матеріали ("materials") [1; 3; 5; 6; 11], іменники із закінченням *-ics* [1; 5; 6; 11; 12; 14], назви ігор і назви хвороб (із закінченням *-s*) [1; 5; 9; 12; 14]. Зазвичай граматисти виділяють пере-

лічені кінцеві зразки в межах класу іменників, які вживаються лише у формі однини. Проте існують й альтернативні точки зору на числову належність деяких із цих груп. Так, В. Л. Каушанська зараховує групу іменників із закінченням *-ics* до класу іменників, що вживаються лише у формі множини [4, 28]. І. П. Крилова й О. М. Гордон зараховують до цього самого класу назви ігор [6, 132], а Б. О. Ільїш – назви хвороб і наук [3, 38].

Для класу іменників, які вживаються лише у формі множини, найпоширенішим є такий кінцевий зразок, як назви об'єктів, що складаються з двох частин [3; 4], за термінологією деяких авторів "bipartites" [12], «парні іменники» [1], "names of tools or articles of dress" [5].

Деякі вчені продовжують поділ цієї групи та виокремлюють 2 окремі зразки: назви одиниць одягу й назви інструментів [6; 9; 14]. Серед менш поширених кінцевих зразків – збірні іменники ("collective nouns") та іменники множинності ("nouns of multitude") [1; 5]. Групи з подібною ознакою знаходимо також у класифікаціях Р. Хадлстона et al. ("uninflected plural-only nouns") [12] і Р. Квірка et al. ("unmarked plural nouns") [14], однак відсутність загальноприйнятої термінології не дає змоги зробити висновок про тотожність якісного складу цих груп. Інші граматисти, зокрема Б. О. Ільїш [3], Н. Г. Мінгазова [7] і Л. М. Черноватий [9], виділяють збірні іменники та іменники множинності як окремі кінцеві зразки, які взагалі не входять до складу незмінюваних іменників.

В окремих класифікаціях знаходимо такий кінцевий зразок, як власні назви. Так, Л. М. Черноватий [9] і Т. О. Барабаш [1] виділяють групу власних назв у класі незмінюваних іменників в однині. У класифікації ж Р. Квірка et al. такі зразки наявні в обох класах незмінюваних іменників [14, 298]. В останньому випадку належність власної назви до однієї з виділених груп визначається її числовою формою. Н. О. Кобріна виділяє не два, а цілих три подібні зразки: два у класі незмінюваних іменників в однині й один у класі незмінюваних іменників у множині [5, 141]. При цьому дослідниця не дає чітких критеріїв зарахування іменників до тієї чи іншої групи, що унеможливило розрізнення власних назв із закінченням *-s* у класі незмінюваних іменників в однині від аналогічної групи в класі іменників у множині.

Перейдемо до розгляду тих класифікацій, на першому рівні яких застосовано інші критерії поділу. Це, зокрема, класифікації Л. М. Волкової [15], М. Я. Блоха [2] та класифікація авторів підручника "Collins COBUILD English Grammar" [10].

Так, класифікації Л. М. Волкової й М. Я. Блоха мають багато спільних рис із розглянутими вище класифікаціями, оскільки застосовані цими вченими критерії на перших щаблях поділу, врешті-решт, зводяться до тієї самої здатності/нездатності іменника змінювати числову форму. Зокрема, Л. М. Волкова виділяє як кінцевий зразок класу іменників, у яких опозиція розчленованості/нерозчленованості виражається негомогенними числовими формами (тобто опозицією «однина – множина») [15, 103]. М. Я. Блох, так само як і Л. М. Черноватий, Р. Квірк та інші, про-

довжує поділ класу рахованих іменників. У класі іменників із формою однини (“Singularia Tantum”) ці лінгвісти виділяють такі традиційні кінцеві зразки, як абстрактні іменники, речовини (“materials”), назви ігор і наук, у класі ж іменників із формою множини – групи назв об’єктів, що складаються з кількох частин, і збірні іменники [2, 59–60; 15, 104].

У класифікації авторів підручника “Collins COBUILD English Grammar” більшість кінцевих зразків представлена класами, виділеними на першому рівні (раховані, однинні, збірні, власні іменники). Подальше розгалуження знаходимо лише в класах нерахованих (“uncountable nouns”) і множинних іменників (“plural nouns”). У класі нерахованих іменників ці вчені виділяють такі кінцеві зразки, як назви ігор, хвороб, навчальних дисциплін і деяких видів діяльності. У класі множинних іменників знаходимо лише два зразки: назви одягу й інструментів [10, 28–29].

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Отже, у спробах класифікувати іменники в межах категорії числа вчені звертаються до принципово різних критеріїв (до форми іменника, його семантики, його синтаксичних показників), часто застосовуючи два або три критерії одночасно, комплексно чи паралельно. Відсутність чітких визначень та усталеної термінології ще більше ускладнює розуміння принципів класифікації, в результаті чого досить важко визначити, чи є тотожними виділені класи рахованих/нерахованих іменників у класифікації М. Я. Блоха [2] та

підкласи рахованих/нерахованих іменників у класифікації Т. О. Барабаш [1] або класи збірних іменників у класифікаціях підручника “Collins COBUILD English Grammar” [10] і класифікаціях Н. Г. Мингазової [7] і Б. О. Ільїша [3]. Навіть під час використання начебто однакових критеріїв учені виділяють різні підкласи іменників, як, наприклад, у класифікаціях О. І. Смирницького [8] і В. Л. Каушанської et al. [4].

Як показує аналіз, загальною тенденцією є мінімальне розгалуження або його відсутність у класі іменників, яким притаманна класифікаційна ознака (здатність змінювати форму числа), тоді як у класах, де ця ознака відсутня (незмінювані або нераховані іменники), розгалуження продовжується вглиб на кілька рівнів. У результаті класам іменників із відсутньою класифікаційною ознакою притаманна більша різноманітність кінцевих зразків.

Окрім цього, погляди вчених частково сходяться щодо необхідності виділення певних кінцевих зразків у класах змінюваних і незмінюваних іменників (назви ігор, хвороб, навчальних дисциплін/іменники із закінченням *-ics*, назви об’єктів, що складаються з кількох частин, збірні та множинні іменники), однак при цьому, як показує матеріал, часто-густо вони зараховують їх до різних класів. Перспективним видається дослідження співвідношень формальних і семантичних показників у впливі на первинний поділ іменників, а також подальше вивчення закономірностей числової поведінки в класах незмінюваних іменників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабаш Т. А. Грамматика английского языка / Т. А. Барабаш. – М. : ЮНВЕС, 2001. – 256 с.
2. Блох М. Я. Теоретическая грамматика английского языка: [учеб. для студ. филол. фак. ун-тов и фак. англ. яз. педвузов] / М. Я. Блох. – М. : Высшая шк., 1983. – 383 с.
3. Ильиш Б. А. Строй современного английского языка : [учеб. по курсу теор. грамматики для студ. пед. институтов] / Б. А. Ильиш. – 2-е изд. – Ленинград : Просвещение, 1971. – 367 с.
4. Грамматика английского языка : [пособ. для студ. пед. институтов] / [В. Л. Каушанская, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевникова, Е. В. Прокофьева и др.]. – 5-е изд. – М. : Айрис-пресс, 2008. – 384 с.
5. Грамматика английского языка. Морфология. Синтаксис : [учеб. пособ. для студ. пед. институтов и университетов] / [Н. А. Кобрин, Е. А. Корнеева, М. И. Оссовская, К. А. Гузеева]. – СПб. : Союз, 1999. – 496 с.
6. Крылова И. П. Грамматика современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / И. П. Крылова, Е. М. Гордон. – 9-е изд. – М. : Книжный дом «Университет»: Высшая школа, 2003. – 448 с.
7. Мингазова Н. Г. Категория числа имен существительных в современном английском языке : [монография] / Н. Г. Мингазова. – Казань : КФУ, 2012. – 103 с.
8. Смирницкий А. И. Морфология английского языка / А. И. Смирницкий. – М. : Издательство литературы на иностранных языках, 1959. – 440 с.
9. Практична граматики англійської мови з вправами : [посіб. для студ. вищих закл. освіти] / [Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. Ю. Набокова та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2006. – Т. 1. – 276 с.
10. Collins COBUILD English Grammar. – Third Edition. – Glasgow : HarperCollins Publishers, 2011. – 918 p.
11. Downing A. English Grammar: A University Course / A. Downing, P. Locke. – Second Edition. – Abingdon : Routledge, 2006. – 640 p.
12. Huddleston R. The Cambridge Grammar of the English Language / R. Huddleston, Geoffrey K. Pullum. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 1842 p.
13. Leech G. A Communicative Grammar of English / G. Leech, J. Svartvik. – Third Edition. – Routledge, 2003. – 304 p.
14. A Comprehensive Grammar of the English Language / [R. Quirk, S. Greenbaum, G. Leech, J. Svartvik]. – New York : Longman, 1985. – 1792 p.
15. Volkova L. M. Theoretical Grammar of Modern English: Modern Approach / L. M. Volkova. – К. : Освіта України, 2009. – 256 p.
16. Bunnin N. The Blackwell Dictionary of Western Philosophy / N. Bunnin, J. Yu. – Oxford : Blackwell Publishing, 2004. – 722 p.